

Riktlinjer gällande beslut vid interkommunala ansökningar

Syftet med riktlinjerna

Riktlinjerna ska ge stöd vid vägledning, handläggning och beslutsfattande vid interkommunala ansökningar inom vuxenutbildning i Stockholms stad. Riktlinjerna är också ett led i att säkerställa likvärdighet och rättssäkerhet i hanteringen av ansökningar, samt bidra till ökad transparens gentemot stadens invånare.

Kort om interkommunal ansökan och interkommunal ersättning

Så kallade *interkommunala ansökningar* innebär att en sökande ansöker om att få påbörja en kurs eller en utbildning i en annan kommun (eller region¹) än den kommun den sökande är hemmahörande i. Om hemkommunen beviljar ansökan ansöker den mottagande kommunen om en så kallad *interkommunal ersättning* (IKE) för eleven hos hemkommunen. Ersättningen ska täcka mottagande kommuns kostnader för elevens utbildning.

Principer och undantag

Utbudet är dimensionerat efter stockholmares behov av utbildning och arbetsmarknadens behov av arbetskraft

Huvudprincipen är att stockholmselever ska gå i utbildningar där Stockholms stad (nedan kallat ”staden”) är huvudman. För yrkesutbildningar har staden tillsammans med Nacka stad och Värmdö kommun bildat ett *primärt samverkansområde* med ett gemensamt utbud där så kallat ”frisök” gäller. Det innebär att stockholmare fritt kan söka yrkesämnena och sammanhållna yrkesutbildningar på samma sätt i Nacka stad och Värmdö kommun, som i staden. Stockholmare som söker en utbildning i annan kommun (utanför samverkansområdet) där utbildningen finns i stadens utbud, ska hänvisas till att istället göra en ansökan i

---

¹ Enligt 20 kap, 18 § skollagen får en region tillhandahålla utbildning på gymnasial nivå inom områdena naturbruk och omvårdnad, och även inom andra områden om överenskommelse finns med kommunen.

stadens utbud. För utbildning på grundläggande nivå ger skollagen rätt att delta i utbildning i annan kommun, men sökande ska ändå informeras om att utbildningen finns i stadens utbud.

Stadens totala utbud styrs av den planering och dimensionering som staden gör, där hänsyn tas till efterfrågan samt arbetsmarknadens kompetensförsörjningsbehov. Visst utbud är planerat att endast tillhandhållas av annan kommun utanför det regionala samverkansområdet, exempelvis utbildningar inom naturbruk. I dessa fall tillämpas IKE.

En individuell bedömning sker alltid vid ansökan om utbildning i annan kommun

En individuell bedömning sker alltid vid ansökan om utbildning i annan kommun för att avgöra om särskilda skäl föreligger. Detta kan till exempel handla om behov av närhet till arbetsplats, tillgång till barnomsorg, förekomst av mobbning, skyddad identitet eller i fall enskild inställd kurs är avgörande för möjligheten att ta ut examen inom skälig tid.

Prioriterade utbildningar eller studieformer ska beviljas om de inte finns i stadens utbud

Staden har utifrån ett antal faktorer – framför allt bristyrkeskoppling – kategoriserat utbudet i *prioriterade* och *icke-prioriterade utbildningar*. Vissa yrkesutbildningar och kurser som ger grundläggande eller särskild behörighet och inte finns i stadens utbud tillhör prioriterade utbildningar, därmed ska ansökningar till dessa beviljas. Detsamma gäller för utbildningar inom studieformen lärling.

Yrkesutbildningar är framförallt praktiska till sin karaktär och erbjuds därmed bara som klassrumsundervisning. Yrkesutbildningar på distans i andra kommuner är därmed inte prioriterade och kommer som huvudregel att ge avslag.

Staden har utifrån låg efterfrågan valt att inte erbjuda högre nivåer av moderna språk (nivå 6 och 7). Interkommunala ansökningar för dessa kurser beviljas endast utifrån särskilda skäl.

För gymnasiala teoretiska kurser har staden beslutat om ett minskat kursutbud från och med 2025 för att bättre anpassa kursutbudet till efterfrågan. Antalet kurser som inte startar ska genom detta minska.

Hantering av inställda kursstarter för yrkespaket, yrkeskurser, kurser som ger grundläggande eller särskild behörighet och utbildningar inom studieformen lärling

I de fall en prioriterad kurs eller utbildning som finns i stadens regi, med kursstart 1 gång per år, ställs in, ska staden – om den sökande

önskar – bevilja ansökan om studier i annan kommun. I de fall samma upplägg råder, men kursstart sker två gånger per år, och den första kursstarten ställs in, ska inte ansökan beviljas. Den sökande ska istället hänvisas till nästa kursstart. I de fall kursstarter inträffar tre gånger per år eller oftare ska ansökan beviljas endast om väntetiden blir längre än sex månader.

Hantering av inställda kursstarter för icke-prioriterade utbildningar

Vid ansökan till icke-prioriterad kurs eller utbildning i stadens utbud, där kursstart ställs in, beviljas inte interkommunal ansökan.

Specifikt upplägg, studieform eller schematid som saknas i stadens utbud medför inte alltid IKE

Elever kan bedömas ha rätt till utbildning men inte till ett specifikt upplägg av utbildningen. Staden har därför möjlighet att avslå till exempel ansökningar om att läsa sfi på distans och istället hänvisa till klassrumsundervisning i staden. Yrkeskurser inom studieformen distans är ett annat exempel på då avslag görs om inte särskilda skäl föreligger.

Behov av specifika schematider utgör inte grund för beviljande av IKE. Detsamma gäller för behov av specifika kursstarter. Undantag kan göras om exempelvis kvällstider för aktuell kurs inte erbjuds i staden.

IKE beviljas inte för *kombinationsutbildningar* då vi som huvudman har begränsad insyn i andra kommuners upplägg och kvalitet på dessa utbildningar. Kombinationsutbildningar kombinerar sfi eller svenska som andraspråk med en yrkesutbildning och är inte reglerad i lag eller författning. Sökande hänvisas i dessa fall till det övriga utbildningsutbudet.

IKE beviljas inte vid kända kvalitetsbrister eller tveksamheter kring utbildningsupplägg

Ansökningar till kurser och kurspaket där staden bedömer att det finns kvalitetsbrister beviljas inte.

Specifika principer per skolformsdel

Rätten till interkommunal ersättning inom Komvux regleras i Skollagen (SkolL) 20 kap. I samma kapitel regleras rätten till studier inom komvux samt behörighetskrav för de olika skolformsdelarna. Nedan följer utdrag av lagtexten.

Rätten att delta i Sfi

Hemkommunen är skyldig att erbjuda sfi till dem som har rätt till sådan utbildning och IKE beviljas därför endast om särskilda skäl

föreligger. För sfi finns i Skollagen ingen skrivning om rätten till utbildning i annan kommun.

Staden har valt att inte organisera sfi på distans för studieväg 1 och 2. Detta utifrån statistik som visar att distansstudier på dessa studievägar inte varit effektiva.

Rätten att delta i utbildning på grundläggande nivå och anpassad utbildning på grundläggande nivå

Enligt 20 kap. skollagen har sökande rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå och anpassad utbildning på grundläggande nivå i annan kommun än hemkommunen om utbildningen tillhandahålls där. Om ansökan gäller en utbildning som erbjuds i samma studieform i staden informeras sökande om att söka utbildningen via staden, under förutsättning att särskilda skäl inte föreligger. Det är hemkommunen som bedömer behörigheten till grundläggande kurser.

11 § En vuxen har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå från och med andra kalenderhalvåret det år då han eller hon fyller 20 år, om han eller hon

1. är bosatt i landet,
2. saknar sådana kunskaper som normalt uppnås i grundskolan, och
3. har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Lag (2020:446).

11 a § En vuxen med intellektuell funktionsnedsättning har rätt att delta i anpassad utbildning på grundläggande nivå från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon

1. är bosatt i landet,
2. saknar sådana kunskaper som utbildningen i anpassade grundskolan syftar till att ge, och
3. har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om personer med intellektuell funktionsnedsättning också ska gälla för vissa andra vuxna. Lag (2022:1315).

11 b § Den som har rätt att delta i utbildning enligt 11 eller 11 a § har rätt att delta i sådan utbildning även i en annan kommun än hemkommunen, om utbildningen tillhandahålls där.

Lag (2020:446).

14 § Om en ansökan avser en utbildning som anordnas av en annan huvudman, ska hemkommunen skyndsamt sända ansökan vidare till den huvudmannen. Till ansökan ska ett yttrande fogas där hemkommunen redovisar sin bedömning av om den sökande uppfyller de villkor som anges i 11 eller 11 a §.

Den huvudman som anordnar en utbildning beslutar om den sökande ska tas emot till utbildningen. Den andra huvudmannen får ta emot den sökande, även om hemkommunen har bedömt att den sökande inte har rätt att delta i utbildningen.

Lag (2020:446).

Rätten att delta i utbildning på gymnasial nivå och anpassad utbildning på gymnasial nivå

19 d § Den som har rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå enligt 19, 19 a eller 19 b § har rätt att delta i sådan utbildning i en annan kommun än sin hemkommun eller i en region, om utbildningen finns där och inte erbjuds av hemkommunen.

Rätt att delta i utbildning i en annan kommun än hemkommunen enligt första stycket gäller även om utbildningen erbjuds av hemkommunen när

1. utbildningen avser yrkesämnen eller en sammanhållen yrkesutbildning, och
2. den andra kommunen ingår i samma primära samverkansområde som hemkommunen

20 a § En vuxen med intellektuell funktionsnedsättning är behörig att delta i anpassad utbildning på gymnasial nivå från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon

1. är bosatt i landet,
2. saknar sådana kunskaper som utbildningen syftar till att ge,
3. har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen, och
4. i övrigt uppfyller föreskrivna villkor.

Av 22 § framgår att en huvudman som anordnar utbildning på gymnasial nivå eller anpassad utbildning på gymnasial nivå beslutar om den sökande ska tas emot till utbildningen.

En kommun ska ta emot en sökande från en annan kommun, om

1. de villkor som anges i 20 eller 20 a § är uppfyllda eller om den sökande har rätt till utbildning enligt 19, 19 a eller 19 b §, och
2. hemkommunen har åtagit sig eller, efter överklagande enligt 28 kap. 12 §, ska åta sig att svara för kostnaderna för den sökandes utbildning.

Riktlinjerna ska ses över löpande

Förvaltningen ska löpande se över hur väl riktlinjerna fungerar som stöd vid vägledning av presumtiva elever, handläggning och beslutsfattande.

I uppföljningsprocessen ska arbetsmarknadsförvaltningen även ta fram aktuell information om bristyrken och eventuella andra specifika kurser och kurspaket som hanteras särskilt via IKE.

Centralt underlag i uppföljningsprocessen är:

- Efterfrågan på utbildningar och kurser som sökts som interkommunal ansökan (beviljade respektive avslag)
- Önskemål från skolor om att få starta utbildningar och kurser
- Branschens kompetensförsörjningsbehov
- Beslut om eventuell förändrad status på prioriterade utbildningar med exempelvis tidigare dokumenterade kvalitetsbrister.